

Mål C-357/24

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

16 maj 2024

Hänskjutande domstol:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Kroatien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

3 maj 2024

Kärande:

Freistaat Bayern

Svarande:

Euroherc osiguranje d.d.

I. Den hänskjutande domstolen

Hänskjutande domstol: Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Republiken Kroatiens handelsöverdomstol)

...

II. Parter i målet vid den nationella domstolen

Kärande: Freistaat Bayern, ... Augsburg, Förbundsrepubliken Tyskland, ...

...

Svarande: Euroherc osiguranje d.d.[,] Zagreb ...

III. Saken i målet vid den nationella domstolen

- 1 Käranden har yrkat att svaranden ska ersätta den förlust som denne lidit i samband med att den betalat ut sjuklön till kärandens arbetstagare (nedan kallad X) för tre perioder av arbetsförmåga, närmare bestämt från den 21 april 2015 till den 21 maj 2015, från den 16 februari 2016 till den 15 april 2016 och från den 8 november 2016 till den 5 januari 2017. Totalt uppgår ersättningen för dessa perioder av arbetsförmåga till 28 825,83 EUR.
- 2 X vårdades i Tyskland efter att ha skadats i en trafikolycka vilken inträffade den 18 april 2015 i Sibenik (Kroatien). Trafikolyckan omfattade en cykel och en personbil. Cykeln framfördes av X, som var anställd hos käranden, och personbilen framfördes av Y, som var försäkrad hos svaranden. Målet rör en obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon.
- 3 Y har förklarats skyldig till den aktuella förseelsen, men i detta skede av förfarandet ifrågasätts emellertid huruvida han var ensamt ansvarig för att ha orsakat trafikolyckan – eftersom svaranden gör gällande att olyckan även orsakades av X, som var anställd hos käranden.
- 4 Svaranden betalade ersättning till X (i enlighet med ett förlikningsförfarande) för den faktiska skada som denne lidit till följd av trafikolyckan, inklusive ersättning för ideell skada, ersättning för stöd och vård från tredje man, ersättning för egendomsskada, övriga kostnader och kostnader för juridiskt ombud, till ett sammanlagt belopp om 43 433,43 HRK eller 5 764,61 EUR.
- 5 Käranden grundar sitt yrkande på Europaparlamentets och rådets förordning (EG) av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (nedan kallad förordning nr 883/2004). Käranden anser att han, i egenskap av X:s arbetsgivare, har ställning som ”behörig institution” enligt artikel 1 led q iv i

förordning nr 883/2004, eftersom det är fråga om de förmåner som föreskrivs i artikel 3.1, och att den sjuklön som betalats ut i detta fall därför omfattas av begreppet ”förmåner vid sjukdom” enligt artikel 3.1 a i samma förordning.

- 6 Käranden åberopar artikel 85.1 i förordning nr 883/2004 och gör gällande att den genom att betala ut sjuklön inträder i sin arbetstagares ställning gentemot tredje man (det vill säga svaranden i egenskap av Y:s ansvarsförsäkringsgivare) och att detta inträde måste erkännas i det förevarande målet, eftersom det rör sig om förmåner som X har erhållit enligt tysk lagstiftning på grund av skador som uppkommit i samband med en olycka i Kroatien.
- 7 Käranden har i detta avseende åberopat artikel 6.1 i Gesetz über die Zahlung des Arbeitsentgelts an Feiertagen und im Krankheitsfall (lagen om betalning av förmåner för arbete på helgdagar och vid sjukdom), som ... har följande lydelse: ”Om en arbetstagare enligt bestämmelserna i denna lag kan kräva ersättning från tredje man för inkomstförlust på grund av arbetsoförmåga, ska fordran övergå till arbetsgivaren i den utsträckning som arbetsgivaren i enlighet med denna lag har fortsatt att betala dels arbetstagarens lön, dels de avgifter som tillkommer arbetstagaren och som arbetsgivaren betalar till den statliga arbetsförmedlingen, arbetsgivarens andel av socialförsäkrings- och vårdförsäkringsavgifter samt kompletterande pensions- och försäkring och efterlevandsförsäkring.”
- 8 Svaranden har bestridit yrkandet och gör gällande att förordning nr 883/2004 inte kan tillämpas på de faktiska omständigheterna i målet, särskilt eftersom förordningen reglerar frågor om samordning av de sociala trygghetssystemen och inte frågor om ersättning för indirekt skada som en arbetsgivare lidit till följd av utbetalning av sjuklön till en anställd, och att käranden inte har ställning som behörig institution utan endast är en institution som verkar inom området för social trygghet.
- 9 Domstolen i första instans godtog kärandens påståenden om att förordning nr 883/2004 var tillämplig i förevarande mål utan att särskilt motivera denna ståndpunkt, och avfärdade svarandens samtliga invändningar som ogrundade samt

biföll käromålet (Trgovački sud u Zagrebu (Handelsdomstolen i Zagreb, Kroatien)) dom ... av den 21 november 2023).

- 10 Svaranden har i sitt överklagande av domen i första instans gjort gällande att det föreligger oklarheter beträffande den korrekta tillämpningen av förordning nr 883/2004 på de faktiska omständigheterna i målet. Enligt den hänskjutande domstolen framstår det som oklart i detta hänseende huruvida käranden i förevarande mål kan anses vara en behörig institution, i den mening som avses i artikel 1 i förordning nr 883/2004, och huruvida begreppet förmåner vid sjukdom i artikel 3.1 a även omfattar förmåner för perioder av arbetsförmåga till följd av en skada som uppstått i en annan medlemsstat, med undantag för olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar och förmåner i samband med dessa (led f). Den hänskjutande domstolen hyser även tvivel om huruvida svaranden kan anses vara den person som är skyldig att ersätta förmånerna, eftersom svaranden är ett försäkringsbolag.
- 11 För det fall att dessa frågor ska besvaras jakande uppstår en fråga beträffande tillämpningen av artikel 85.1 i förordning 883/2004. I Kroatiens materiella lagstiftning om obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon finns nämligen ingen bestämmelse om ersättning för så kallad indirekt skada, vilken bärs av en tredje part till följd av den skadelidandes skada. Rätten till ersättning för sådan skada måste uttryckligen framgå av lag, och för närvarande föreskrivs denna rätt endast till förmån för en fond som tillhandahåller sjuk- eller pensionsförsäkring. Däremot har den anställde rätt till sjukförmåner, vilka utbetalas av arbetsgivaren eller Hrvatski zavod za osiguranje (Kroatiska försäkringsfonden) beroende på hur länge arbetsförmågan varar (oavsett orsaken till sjukdomen) och arbetsgivaren har inte rätt att framställa anspråk mot den aktör som är ansvarig för skadan eller dess försäkringsgivare. Anställningsavtalet och den anställdes obligatoriska sjukförsäkring utgör den rättsliga grunden för utbetalning av den aktuella förmånen under en period av tillfällig arbetsförmåga till följd av sjukdom.

IV. Nationell lagstiftning och rättspraxis

- 12 Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (lag om obligatorisk trafikförsäkring) (*Narodne novine* nr: 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 och 152/14) är tillämplig den dag då den skadevällande händelsen inträffade och då talan väcktes vid det nationella målet.

Artikel 2

- 1 En obligatorisk trafikförsäkring omfattar följande:

...¹ 2. Trafikförsäkring för ägaren eller föraren (nedan kallad ägaren) av ett fordon vad gäller ansvar för skada som orsakats tredje man (nedan kallad ansvarsförsäkring för motorfordon).

Artikel 3

- 1 De begrepp som används i denna lag har följande betydelser ...

8. "Skadelidande person": varje person som har orsakats skada på egendom och/eller varje person som har rätt att kräva ersättning enligt denna lag ....

Artikel 11

- 1 En skadelidande person kan framställa anspråk på ersättning från den försäkring som avses i artikel 2.1 i denna lag direkt till den försäkringsgivare som är skyldig att betala ut ersättning.

Artikel 22

- 1 Varje fordonsägare är skyldig att teckna ansvarsförsäkring för skada som kan drabba tredje man till följd av fordonets användning, i händelse av dödsfall, personskada, hälsoskada, förstörelse av eller skada på egendom.

¹ de delar av lagtexten som utelämnats på grund av att de ansetts vara onödiga har markerats med "...".

Artikel 27

1 Fonden är skyldigt att ersätta andra fonder som tillhandahåller sjuk- eller pensionsförsäkring för faktisk förlust inom ramen för den försäkrades ansvar och inom gränserna för de förpliktelser som följer av försäkringsavtalet.

2 Med faktisk skada i den mening som avses i punkt 1 i denna artikel avses kostnader för läkarvård och andra nödvändiga kostnader som uppkommit i enlighet med bestämmelserna om sjukförsäkring samt det proportionella beloppet av pensionen till den skadade personen eller dennes familjemedlemmar.

13 *Zakon o obveznim osiguranjima u prometu* (lag om obligatorisk trafikförsäkring) (*Narodne novine* nr 80/13 och 137/13) är tillämplig den dag då den skadevällande händelsen inträffade och då talan väcktes vid det nationella målet.

Artikel 36

1 Varje försäkrad person har, som en del av sin rätt enligt den obligatoriska sjukförsäkringen, rätt till följande:

1. förmåner för perioder av tillfällig arbetsförmåga eller arbetshinder på grund av utnyttjande av hälso- och sjukvård eller andra omständigheter som avses i artikel 39 i denna lag (nedan kallad förmån) ...

Artikel 39

Varje försäkrad person har rätt till en förmån i samband med utnyttjande av hälso- och sjukvård från den obligatoriska sjukförsäkringen eller andra omständigheter som anges i denna lag om:

1. personen är tillfälligt oförmögen att arbeta på grund av sjukdom eller skada, eller om han eller hon har placerats på en sjukvårdsinrättning för behandling eller undersökning ...

Artikel 40

Den sjukvårdsförmån som avses i artikel 39.1 och 39.2 i denna lag ska betalas ut till den försäkrade personen från följande persons egna medel:

1. den juridiska eller fysiska personen (arbetsgivaren) under de första 42 dagarna av den tillfälliga arbetsförmågan och så länge den försäkrade personen arbetar i det tredjeland som den juridiska eller fysiska personen har utstationerat denne till, eller själv är anställd i ett tredjeland ...

Artikel 41

... 3 Förmånen för den period av tillfällig arbetsförmåga som avses i artikel 39.1 och 39.2 i denna lag, från och med den 43:e dagen eller den åttonde dagen av den tillfälliga arbetsförmågan, ska beräknas och betalas av den juridiska eller fysiska personen (arbetsgivaren), med undantag när fonden² ska vara skyldig att återbetala den utbetalda förmånen inom 45 dagar från dagen för mottagandet av begäran om återbetalning.

Artikel 136

1 Fonden är skyldig att kräva ersättning för skada från den person som orsakat den försäkrade personens sjukdom, skada eller dödsfall.

2 Den juridiska eller fysiska personen (arbetsgivaren) är skyldig att ersätta skada som, i fall som avses i punkt 1 i denna artikel, har orsakats fonden av en arbetstagare i eller i anslutning till arbetet.

3 Fonden ska i fall som avses i punkt 2 i denna artikel även vara skyldig att kräva ersättning direkt av arbetstagaren om skadan orsakats uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet.

4 När fonden kräver ersättning från en juridisk eller fysisk person och från en arbetstagare, är dessa solidariskt ansvariga för skadan.

² Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (Kroatiska sjukförsäkringsfonden), som enligt artikel 3 i Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (lagen om obligatorisk sjukförsäkring) ansvarar för den obligatoriska sjukförsäkringen i Republiken Kroatien.

Artikel 140

Fonden är även skyldig att kräva ersättning för den skada som orsakats i fall som avses i artikel 136 i denna lag, direkt från den försäkringsgivare hos vilken dessa personer är försäkrade mot ansvar för skada som orsakats tredje man, i enlighet med bestämmelserna om obligatorisk försäkring avseende sådan risk.

Artikel 142

Fonden är skyldig att kräva ersättning i de fall som anges i denna lag, oavsett om skadan orsakades till följd av utbetalning av förmåner som den försäkrade personen har rätt till från medel från den obligatoriska sjukförsäkringen, det vill säga statskassan.

Artikel 143

Den ersättning som fonden har rätt att kräva i de fall som avses i artikel 135 och 136 samt artiklarna 138–142 i denna lag ska omfatta kostnaderna för medicinsk behandling och andra tjänster samt de belopp i pengar och andra förmåner som fonden har betalat ut.

- 14 I praxis från Vrhovni sud Republike Hrvatske (Republiken Kroatens högsta domstol) har det klargjorts att varken arbetsgivaren eller dennes försäkringsbolag har rätt till ersättning för den förmån som betalats ut i samband med en anställds tillfälliga arbetsförmåga vilken orsakats av en arbetsolycka. Till stöd för detta resonemang bifogas domen ... av den 18 mars 2014 denna ansökan. Av denna dom följer att arbetsgivare inte har rätt att kräva ersättning från den ansvariga parten eller dennes försäkringsgivare för vad de har betalat till sin arbetstagare för den period då denne var arbetsförmögen till följd av skadan. En arbetsgivare har inte heller motsvarande rätt vid arbetsolyckor eller arbetssjukdomar. Inte heller arbetsgivarens försäkringsgivare har någon sådan rätt, trots att det finns en skyldighet för arbetsgivaren att försäkra sig mot ansvar för anställdas arbetsolyckor och arbetssjukdomar.

15 Den relevanta delen av denna dom lyder som följer:

”En arbetsgivare som i enlighet med ovannämnda lagbestämmelser³ betalar en förmån till sin arbetstagare för den period som denne är arbetsoförmögen till följd av en arbetsolycka som orsakats av tredje man (den skadevällande aktören) är inte, i enlighet med de allmänna skadeståndsrättsliga principerna, föremål för ett utomobligatoriskt ansvarsförhållande för den skada som arbetstagaren orsakats, eftersom den skadevällande handlingen inte riktade sig mot arbetstagaren. Om den skadevällande handlingen riktades mot en person och dess skadeverkningar även drabbade en annan person, måste dennes rätt till ersättning vara uttryckligen föreskriven i lag för att den andra personen ska ha rätt till ersättning.

Kärandens försäkringsgivare ... har – genom att betala ut en förmån till den anställde ... för den period som denne varit arbetsoförmögen till följd av en arbetsolycka – uppfyllt sina lagstadgade skyldigheter enligt artiklarna 51 och 26 i Zakon o zdravstvenom osiguranju (sjukförsäkringslagen).

Det föreskrivs inte i Zakon o zdravstvenom osiguranju (sjukförsäkringslagen) att arbetsgivaren kan rikta regressanspråk – för förmåner som betalats ut till en anställd i samband med en arbetsolycka – mot den person som är ansvarig för skadan, samtidigt som en motsvarande rätt enligt artikel 85.1 i den lagen uttryckligen tillkommer Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (Kroatiska sjukförsäkringsfonden)”.

V. Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande

16 I en situation där det i kroatisk nationell lagstiftning inte föreskrivs någon rätt till ersättning för indirekt skada som en arbetsgivare har lidit till följd av utbetalning av förmåner i samband med en anställds arbetsoförmåga, uppkommer således frågan huruvida en tysk arbetsgivare, med stöd av artikel 85.1 i förordning

³ Här handlar det om Zakon o zdravstvenom osiguranju (sjukförsäkringslagen) (*Narodne novine* nr: 75/93, 55/96 och 1/97 – konsoliderad text, 109/07, 13/98, 88/98, 150/98, 10/99, 34/99, 69/00, 59/01, 82/01).

nr 883/2004, kan träda in i den anställdes ställning eller till och med rikta ett direkt ersättningskrav mot tredje man – i detta fall mot försäkringsgivaren för den person som är ansvarig för den skadegrandande händelsen och dess följder.

- 17 EU-domstolen har tolkat artikel 93.1 i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971, som i allt väsentligt motsvarar artikel 85.1 i förordning nr 883/2004, i två domar, i målen C-397/96 och C-428/92. Enligt den hänskjutande domstolen besvarades i dessa mål emellertid inte frågan huruvida en arbetsgivare, i egenskap av institution som är skyldig att betala ut förmåner, kan anses ha rätt till att rikta regressanspråk gällande nämnda förmåner om den skadelidande i den medlemsstat där skadan uppkom inte kan göra anspråk på en sådan ersättning, det vill säga att det saknas rättslig grund för att göra anspråk på ersättningen i fråga.
- 18 EU-domstolen prövar för närvarande mål C-7/24, i vilket en dansk nationell domstol har begärt tolkning av artikel 85.1 i förordning nr 883/2004 i sin begäran om förhandsavgörande. Det framgår av innehållet i den begäran (vilken offentliggjorts i form av ett arbetsdokument) att förfarandet i det målet liknar förfarandet i förevarande mål. En viktig skillnad är att kärandena i ovan nämnda mål är tyska offentliga pensionsförsäkringsfonder (lagstadgade socialförsäkringsinstitutioner), medan käranden i målet vid den kroatiska nationella domstolen är den skadelidandes arbetsgivare. Svaranden i det målet är, liksom i det här aktuella målet vid den kroatiska nationella domstolen, en dansk försäkringsfond. I nämnda begäran om förhandsavgörande uppkommer även frågan huruvida den materiella rätten i den medlemsstat där skadan uppkom kan begränsa den behöriga socialförsäkringsinstitutionens regressanspråk för det fall att de socialförsäkringsförmåner för vilka ersättning begärs inte är identiska (eller i vart fall inte jämförbara till sin natur) med det anspråk som den skadelidande kan göra gällande enligt den materiella rätten (punkt 58 i begäran om förhandsavgörande i mål C-7/24).

VI. Fråga som har hänskjutits för förhandsavgörande

Med hänsyn till det ovan anförda konstaterar Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Republiken Kroatiens handelsöverdomstol), i egenskap av andra instans i förevarande mål, med stöd av artikel 19.3 b i fördraget om Europeiska unionen och artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, att det är nödvändigt att begära förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol beträffande följande fråga:

Ska artikel 85.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen tolkas så, att för att en arbetsgivare (i egenskap av den institution som är skyldig att betala ut förmåner) ska ha rätt att rikta regressanspråk på en sjukförmån (som betalats ut till en anställd till följd av en skada som uppkommit inom en annan medlemsstats territorium) mot en tredje part som är skyldig att ersätta skadan eller mot dennes försäkringsgivare, krävs det att det finns en rättslig grund för att kräva sådan ersättning i den medlemsstat där skadan inträffade?

Zagreb den 3 april 2024

...

Bilagor:

- kopia av domen i första instans, överklagandet och relevanta utdrag ur akten från domstolen i första instans
- kopia av domen Rev-x 1048/13–2 av den 18 mars 2014.

...